

Nederlandse Bijhouders Vereniging
(NBV) Afdeling Schouwen-Duiveland

Schouwen-Duiveland
IMKERSVERENIGING

BIJ-kletsen

AGENDA (RFH)

- 14 december IMKERcafé Schouwen-Duiveland (zie verderop in BIJ-kletsen)
- 11 januari 2019 Imkercafé S-D
- 12 januari Kennismakingsbijeenkomst voor mensen die zich hebben ingeschreven voor de Basis cursus Bijhouden van 2019 op Schouwen-Duiveland.

Mededelingen van het Bestuur (HFR)

Met een goed bezochte en geanimeerde najaarsvergadering van 8 november j.l. achter de rug, wil het bestuur de plannen voor het komend seizoen nog eens voor u op een rijtje zetten. Hiermee worden dan ook de leden geïnformeerd die niet in de gelegenheid waren om de najaarsvergadering bij te wonen. Ook willen we u met deze 8^e editie van BIJ-kletsen motiveren en uitnodigen om samen met de leden van de werkgroepen aan de slag te gaan om de gepresenteerde plannen te gaan uitvoeren. We hopen dat u zich aangetrokken voelt tot een of meerdere initiatieven achter ons motto: "Samen op weg naar BIJvriendelijk Schouwen-Duiveland". Dit motto geeft aan dat we toegaan naar een BIJvriendelijk Schouwen-Duiveland samen met burgers en bedrijven, overheid, milieu organisaties en recreanten.

We slaan de handen ineen en willen door de realisatie van verschillende projecten zorgen voor biodiversiteit. Dat is tegenwoordig een veel gebruikte term voor de diversiteit aan leven en is onmisbaar voor de gezondheid van mens en milieu. Als imkersvereniging staan we midden in de maatschappij, dragen we actief ons steentje bij en zorgen we niet alleen voor de honingbij, maar voor alle bestuivende insecten.

Het motto "Samen op weg naar BIJ-vriendelijk Schouwen-Duiveland" staat op de voorkant van onze prachtige nieuwe folder, die we vanaf heden allemaal kunnen gebruiken om onze vereniging te presenteren. Op deze folder is ook ons nieuwe logo te zien dat zo duidelijk "de band met Schouwen-Duiveland" uitbeeldt. Ik ben hier als voorzitter buitengewoon trots op en hoop dat u dat ook voelt. Naast deze professioneel ontworpen folder is er ook een prachtige drietalige flyer "Bezoek ons bijenhuisje" gemaakt, waarmee het VVV in Renesse de recreant uitnodigt voor een bezoek aan ons bijenhuisje om de fascinerende wereld van de honingbij te kunnen zien. Het afgelopen jaar is de voorlichting in Renesse met zo veel succes georganiseerd, dat we besloten hebben om ons bijenhuisje komend seizoen vaker open te stellen. Als het u ook leuk lijkt om eens een middagje burgers en recreanten te ontvangen en te vertellen over uw prachtige hobby, meldt u zich dan aan bij Wim Bil (0111 412 672).

De komende maanden gaan we kijken naar de realisatie van een tweede bijenhuisje bij museum

BIJ-kletsen Nr : 2018 - 8
Van : 27 november 2018
Kleur Koningin 17: GEEL; 18: ROOD; 19: GROEN

Goemanszorg in Dreischor. Daar mogen we niet alleen een (wissel)expositie over bijhouden gaan inrichten, maar kunnen we op die locatie ook meerdere basisscholen tegelijk ontvangen. De scholieren krijgen dan een gastles en kunnen vervolgens een kijkje nemen in het bijenhuisje. Anita en Wim gaan deze activiteit verder invullen en als u het leuk vindt ze daarbij te helpen, dan bent u natuurlijk van harte uitgenodigd. Zij kunnen uw hulp goed gebruiken.

Komend seizoen gaan Mijnie Schiettekatte en Marianne van Mourik opnieuw met de "kleintjes" een leuk (bijen)hotel project doen. Ook voor het Technasium onderwijs organiseren we met leerlingen van de Pontes Pieter Zeeman interessante BIJenprojecten. We hebben ze recent gevraagd om te komen met verschillende ontwerpen en locaties voor een centrale bijenstandplaats op Schouwen-Duiveland. Dat is een project dat we als vereniging belangrijk vinden, omdat we op een dergelijke standplaats jonge imkers willen gaan opleiden, voorlichting gaan geven aan burgers, recreanten en scholieren en ook imkerbenodigdheden en bijenproducten kunnen maken. We kijken op dit moment naar een mogelijke samenwerking met natuurorganisaties, omdat deze ook behoefte hebben aan een voorlichtingsruimte. Op de locatie van Zorgboerderij De Stelle in Ouwkerk gaan we in januari 2019 starten met de NBV basis cursus. Vanwege het grote aantal aanmeldingen voor de Basis cursus van de Groep Zeeland ontstond er zo'n grote wachtlijst, dat is besloten om naast een opleiding in Goes ook een opleiding op de locaties Terra Maris en De Stelle te laten starten. Rob Vroom zal hier samen met enkele ervaren imkers van onze vereniging verder vorm aan geven.

Dat geldt ook voor de opzet van een of meerdere korte kennismakingscursussen, waarmee onze imkersvereniging mensen wil interesseren voor de imkerij. Zoals u weet is het buitengewoon belangrijk voor de toekomst van onze vereniging dat jonge imkers zich aanmelden en zich welkom voelen. We zullen de komende maanden via de lokale media gaan communiceren waar de vereniging voor staat en zullen mensen proberen te motiveren om een kennismakings- of basis cursus te gaan volgen. Ook u kunt hierbij helpen en we zouden het als bestuur enorm op prijs stellen als u binnen uw kennissenkring eens zou willen informeren naar de belangstelling voor de imkerij en aangeven dat op Schouwen-Duiveland in 2019 de kennismakings- en basis cursus wordt georganiseerd. Mede afhankelijk van de interesse hiervoor denken we erover om in seizoen 2020 een speciale jeugd cursus te organiseren. De imkersvereniging zal zich het komend seizoen ook presenteren op de Open imkerijdag en diverse toeristische markten. Vaker dan afgelopen jaar willen we de burgers van Schouwen-Duiveland laten zien wie we zijn, wat we doen en waar we voor staan:

Samen op weg naar BIJvriendelijk Schouwen-Duiveland. Mijnie Schiettekatte en Jac Rens zijn inmiddels al bezig met de voorbereidingen en hopen dat u het leuk vindt om samen met hen en collega imkers onze vereniging te vertegenwoordigen. Zij zullen ervoor zorgen dat alle organisatorische zaken en benodigdheden zijn geregeld. Met een simpel telefoontje kunt u hen vertellen dat u er volgend jaar ook bij bent (Mijnie 06 397 63303 en Jac 0111-643103). Met de dorpsraden willen we de komende tijd samen BIJenprojecten opzetten voor de burgers van Schouwen-Duiveland. In dat kader zullen we tevens een donateursactie starten om onze financiële mogelijkheden te vergroten. Daarnaast gaan we onze vereniging de komende tijd presenteren bij het lokale bedrijfsleven. Ons motto zal het "duurzame" bedrijfsleven kunnen motiveren om ons financieel te ondersteunen en wellicht samen met ons de realisatie van de centrale bijenstandplaats tot stand gaan brengen. Een subsidie en sponsorplan is daarvoor momenteel in de maak. Wellicht kent u via uw netwerk mensen uit het bedrijfsleven die naar uw idee de vereniging een warm hart zouden kunnen toedragen. Aarzel dan niet en neem contact met mij op (06 542 451 71) om samen te bekijken hoe we hier gebruik van kunnen maken.

Inmiddels heeft de imkersvereniging door vele contacten de lokale politiek achter zich gekregen en gaan we als imkersvereniging en gemeente de komende tijd samen invulling geven aan diverse BIJvriendelijke projecten. Recent heeft de gemeente hiervoor in haar begroting voor de komende drie jaar geld gereserveerd. Dit geld hangt samen met op te zetten projecten bij de land- en tuinbouw. We hebben voorgesteld om in 2019 BIJvriendelijke voorbeeldprojecten op te zetten bij een landbouwer, een veeteeltbedrijf, een fruitteler en een groenteteler. De politieke contacten zullen we verder uitbreiden richting de Provincie waar men met de ondertekening van de Zeeuwse bijenstrategie op zoek is naar dit soort BIJvriendelijke projecten. Met trots hebben Anita Verheij en Rudolf Fontein tijdens de najaarsvergadering de eerste versie van onze eigen website laten zien. (www.imkersvereniging-schouwen-duiveland.nl) en ook de domeinnaam www.imkersvereniging-s-d.nl). Zoals u weet is deze heel belangrijk voor onze externe presentatie, maar ook als intern communicatiemiddel. De komende tijd zal deze website steeds meer worden gevuld en kunt u eventuele opmerkingen vanzelfsprekend bij Anita en Rudolf kwijt (info@imkersvereniging-s-d.nl). De recent geïnstalleerde Whatsapp is volop in gebruik en heeft al aangetoond dat dit een snel en handig communicatiemiddel is. Als u hiervan nog geen gebruik maakt en dit wel wilt doen, neemt u dan even contact op met Winny de Ruiter (06 230 255 66). Zij zal ook zorgen dat we een smoelenboek krijgen waar met name de jonge imkers snel kunnen ontdekken wie bij welke naam hoort.

Blij is het bestuur met de positieve respons op de uitgave van BIJKletsen en beveelt dan ook het inleveren van kopij bij Rudolf Fontein (info@imkersvereniging-s-d.nl) van harte aan. Laatstgenoemde is na de vergadering samen met

Sonja en Kirsten bezig om ons eigen imkercafé op te zetten (zie verder). Een mooi initiatief om onze imkers samen te laten komen en te laten genieten van alle verhalen en het samenzijn. Ik hoop dat u in grote getale op de eerste uitnodiging zult ingaan. In datzelfde kader wil ik u ook oproepen om een volgende gelegenheid eens mee te gaan naar een lezing die binnen de Groep Zeeland of de NBV wordt georganiseerd. Samen reizen is gezellig en we steken er altijd iets van op! De collega afdelingen stellen het zeer op prijs om imkers van andere afdelingen te ontvangen. Zaterdag 10 november organiseerde de NBV een bijeenkomst in Breda, waar 5 imkers van onze vereniging aanwezig waren. Een buitengewoon leerzame dag met lezingen en workshops, alsmede een honingkeuring waar onze eigen Rob Vroom als een van de keurmeesters optrad en uw voorzitter honing van luzerneklaver liet beoordelen. Komend voorjaar organiseert Femke van Alphen, voorzitter van de afdeling Noord en Zuid Beveland een bezoek aan de (nieuwe) Imkershop in Middelburg. Alle afdelingen van de Groep Zeeland zullen worden uitgenodigd en ook deze activiteit wil ik van harte bij u aanbevelen. Wetende dat ik hiervoor u nog niet alles heb kunnen vertellen, realiseer ik me ook dat het bovenstaande voor sommigen van u wellicht al overweldigend overkomt. Er staan een heleboel plannen op stapel en dat vraagt een hoop energie. Ik ben er echter van overtuigd dat we die samen kunnen opbrengen en heb dat het afgelopen halfjaar ook zien gebeuren in de werkgroepen. Er is heel erg veel gebeurd en dat stemt het bestuur buitengewoon positief. Wij willen u bedanken voor het vertrouwen en hopen dat u gemotiveerd bent om ook het komende seizoen uw steentje bij te dragen. Op die manier is onze hobby niet alleen voor onszelf, maar krijgt het betekenis voor de maatschappij en ons prachtige eiland: Samen op weg naar BIJvriendelijk Schouwen-Duiveland. Met vriendelijke groet, namens het bestuur, Helle van der Roest

Quizvraag (AV)

Hoeveel kilogram stuifmeel haalt een bijenvolk gemiddeld per jaar?

- A. 10
- B. 20
- C. 40

Voor het juiste antwoord zie aan het eind van deze BIJKletsen op pagina 5.

IMKERcafé Schouwen-Duiveland^(RFH)

Kirsten Schamlé, Sonja Rodoe en Rudolf Fontein-Hubregtse hebben enkele locaties op Schouwen-Duiveland bezocht om te kijken naar een geschikte plek, om te starten met een Imkercafé S-D, maandelijks terugkerend op 2e vrijdagavond van de maand,

vanaf 20:30. We willen op 14

december starten in [Grandcafé Helder](#),

Hogezoom 139 in Renesse. Het is er ruim en licht en op 5 minuten loopafstand is een groot parkeerterrein aan de Roelandsweg.

We nodigen jullie van harte uit en hopen vele leden te ontmoeten tijdens de imkercafé BIJ-eenkomsten.

We kunnen ons voorstellen dat het voor sommige leden prettiger kan zijn mee te rijden of zelfs opgehaald te worden. Stuur één of meerdere dagen voordat het Imkercafé plaats vindt een bericht naar

info@imkersvereniging-s-d.nl

en we zullen het regelen.
Let op: Ieder betaalt haar of zijn eigen consumpties.

WhatsApp en smoelenboek & besloten gedeelte Website (RFH)

Sinds de laatste ledenvergadering is er een groeps WhatsApp van onze Vereniging in de lucht. Deelnemers aan deze App kunnen zo met elkaar communiceren als er bepaalde vragen zijn, als er naar een lezing wordt gegaan, zodat afspraken kunnen worden gemaakt om samen te rijden.

Als je van plan bent om langs de imkershop in Middelburg te gaan en je voor anderen ook iets mee zou kunnen nemen. Als je via Winny de Ruijter drachtplanten wilt bestellen bij Biologische kwekerij Zuidbos in Noordgouwe. Als je deel wil nemen aan deze App, stuur dan een bericht aan Winny via 06 230 255 66.

Het smoelenboek. Hiervoor zijn tijdens de ALV foto's gemaakt van leden die in het smoelenboek willen worden opgenomen. Bedoeling een document met namen en smoelen, zodat je weet welk hoofd bij welke naam hoort. Wil je deelnemen laat ook dat aan Winny weten:

winnyderuiter.wdr@gmail.com .

Het smoelenboek zal worden gepubliceerd in het besloten deel van onze website.

Dat besloten deel is nog niet in werking, het zal nog even kunnen duren voordat dat zover is.

Welkom aan nieuwe leden & afscheid lid (RFH)

Van onze secretaris kreeg ik de namen van de volgende nieuwe leden door: Peter Kloet,

Odette Mansveld en Henk Verhage. Voor hen een HARTELIJK welkom!

Hester Praet heeft laten weten haar lidmaatschap te beëindigen in het nieuwe jaar. Haar huis staat te koop en bij haar nieuwe woning heeft ze geen mogelijkheid bijenvolken te plaatsen. We wensen haar veel succes toe bij de verkoop van het oude huis & veel voorspoed in het nieuwe huis.

Omgaan met Eier-leggende werksters (RFH)

In de meeste boeken over imkeren wordt, wanneer er eierleggende werksters zijn, geadviseerd om de kast op te pakken en op een afstand van minstens 25 meter alle bijen van de ramen op de grond te slaan. De gedachte daarachter is dat de eier-leggende werksters dan daar op de grond blijven liggen en te zwaar zijn om weer naar de kast terug te vliegen. Maar ook wordt er vaak gesteld, dat dat volk gewoon afgeschreven moet worden, de situatie is hopeloos.

Enkele jaren geleden sprak ik hierover met beroeps imker en voorzitter van de afdeling Laren/Blaricum Johan Calis. Hij vertelde me over zijn aanpak die in 75 % van de gevallen lukte. Zijn methode is simpel en voor mij uitermate succesvol gebleken. Tot nu toe heb ik die methode 14 x toegepast en alle 14 x is het goed gegaan. Een score van 100%. De methode: Volk met eier-leggende werksters verenigen met een moer-goed volk. De Ei-leggende werksters komen in de onderbak, bij voorkeur zonder de ramen met bultbroed, maar ik heb die ook regelmatig laten zitten. Boven op die bak komt een krant + een koninginnen-rooster, wat speldengatjes prikken in de krant en dan de bak met het moer-goede volk, met een bezetting van minstens 6 goed bevolkte ramen, dus een redelijk sterk volk, er BOVEN op. Dit betekent soms dat je één of beide volken op een andere

locatie moet zetten, omdat ze meestal net niet naast elkaar staan. Dan zeker een 1 ½ week met rust laten, daarna kijken of de koningin nog steeds aan de leg is in die bovenbak.

Als dat zo is, kunnen het rooster en de krantresten weg en heb je het gedoe met eier-leggende werksters verholpen en de bijen van het moerloze volk gered.

Api-therapie (AV)

In deze rubriek schrijft natuurgeneeskundig therapeute Anita Verheij over de Apitherapie.

In de vorige editie van BIJ-kletsen heeft u kunt lezen over de verschillende bijenproducten die in de Apitherapie gebruikt worden Deze keer worden de belangrijkste werkingsmechanismen van een aantal van deze medicinale bijenproducten nader toegelicht.

Honing inwendig: *antibacterieel, antifungaal, antiviraal, reguleert darmwerking, ondersteunt het immuunsysteem, rustgevend, ondersteunt de lever.*

Honing uitwendig: *antibacterieel, ontstekingsremmend, reinigend, beschermend, pijnstillend, verzachtend, huidregenererend.*

Propolis: *sterk en breed antibacterieel, antiviraal en antifungaal, ontstekingsremmend, pijnstillend, anti-allergisch, antioxidant.*

Daarnaast moduleert (aanpassen aan behoefte) propolis het immuunsysteem en beschermt het zelfs tegen bijwerkingen van chemo- en radiotherapie.

Bijenpollen en bijenbrood: *versterkend, ondersteunt de lever, verbetert de vetstofwisseling, verbetert de concentratie, immunomodulator, werkt antidepressief, huidvoedend.*

Pollen zijn echte krachtpakketjes. Ze zitten boordevol goede stoffen en kunnen onder andere gebruikt worden als ondersteunend middel voor de stofwisseling (en dan met name voor darmen, nieren en lever), bij mentale en fysieke vermoeidheid en bij menopauzale klachten.

De inhoudsstoffen uit bijenbrood zijn in hun natuurlijke vorm eigenlijk veel beter voor de mens opneembaar dan die van pollen. Bovendien is uit recent wetenschappelijk onderzoek gebleken dat bijenbrood meer essentiële aminozuren bevat dan bijenpollen. Bijenbrood is in Nederland echter nog lastig verkrijgbaar.

Bijenwas: *kneedbaar, huidverzachtend, huidbeschermend, antibacterieel, antiviraal, houdt warmte vast.*

Heeft als eigenschap dat het bij de menselijke lichaamstemperatuur zeer goed gevormd kan worden en dan warmte vasthoudt. Daarom wordt bijenwas vaak toegepast als wikkels en pakkingen bij klachten die warmte nodig hebben zoals spierpijn, stramme gewrichten en hoofdpijn. Daarnaast wordt bijenwas gebruikt als verdikkend, verzachten en vettend middel in zalven en zetpillen. Een speciale apitherapeutische vorm van het inzetten van bijenwas is het gebruik van oorkaarsen.

In de volgende BIJ-kletsen zal ik de belangrijkste werkingsmechanismen van de overige, meer bijzondere bijenproducten nader toelichten.

Drachtplanten, -struiken en bomen (RFH)

Sinds 1981 heb ik bijen, maar heb me nooit verdiept in drachtplanten, -struiken, -heesters en bomen. Dat was me teveel moeite, had er geen interesse in en ik vond dat de bijen het zelf maar moesten uitzoeken.

Nu we echter de Biodiversiteit op het eiland willen verbeteren en zelfs de meest BIJ-vriendelijke Gemeente

willen worden van heel Zeeland, bestaat de kans dat inwoners me vragen: "Wat kan ik dan doen aan beplanting voor bijen?" Tot nu toe zou ik dan echt met de mond vol tanden staan, behalve wat duidingen als wilg, krokus, vuilboom, linde en klimplant. Ik zie me dan ook genoodzaakt om me daarin te verdiepen. OPROEP: Wie doet met me mee?

Op de Website www.imkersvereniging-s-d.nl staan meerdere pagina's met gegevens over drachtplanten. Maar ik vind dat ik daar verder in moet, ze ook moet kunnen herkennen, bloeitijd weten enz. En dan niet allen voor onze honingbijen maar ook voor wilde bijen, hommels, zweefvliegen en vlinders.

Met name Natuurorganisatie-mensen willen ons nogal eens benaderen met de stelling dat onze honingbijen concurreren met de wilde bijen. Dat is een hardnekkige opvatting, die wel wat nuancering nodig heeft! Het komt er op aan om voldoende dracht te realiseren door het hele jaar heen en daar is kennis voor nodig. Nogmaals WIE Doet Er MEE? Stuur je reactie naar info@imkersvereniging-s-d.nl.

Angelloze bijen (HFR)

Op 22 november trokken Henny van Rijn, Eduard Bergmans en Helle van der Roest richting 's-Gravenpolder voor het bijwonen van een lezing over angelloze bijen die door onze zuster imkersvereniging De Bevelanden werd georganiseerd. Ook andere verenigingen uit de Groep Zeeland waren op deze avond present en waren het gehoor van Rinus Sommeijer, bioloog en lector aan menige binnen- en buitenlandse universiteit en een passievol verteller. Jarenlang heeft hij samen met studenten en promovendi onderzoek gedaan aan deze vaak (zeer) kleine bijtjes die alleen in tropische gebieden voorkomen. Prachtig om te horen hoe Rinus vertelt over deze bijtjes, die ongeacht hun naamgeving, hun angel nog wel bezitten maar niet meer kunnen gebruiken. Zijn verhalen over eeuwenoude tradities met angelloze bijen, die tot op de dag van vandaag nog door inheemse volkeren worden gevolgd, zijn tot de verbeelding sprekend. Bijhouden is daar een dagelijkse bezigheid en bron van medicijnen en inkomsten. Dat deze bijen in vergelijking tot de honingbij op een totaal andere manier samenleven is soms verrassend om te horen. Zo kunnen er in volken van angelloze bijen 10% koninginnen voorkomen, die met de regelmaat van de klok worden vermoord door de werksters. Een aantal koninginnen wordt de kast uitgejaagd, waarna zij een dichtbij gelegen darrenbroedplaats opzoeken om vervolgens als bevruchte koningin een andere kast binnen te gaan! Binnenkort verschijnt er van de hand van Rinus Sommeijer een driedelige serie over angelloze bijen in het NBV bijenblad. Een aanrader om deze artikelen met aandacht te lezen.

Oxaalzuur winterbehandeling? (RFH)

Kort geleden was de eerste nachtvorst. Met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid is er 3 weken later géén broed meer in de volken. Bij uitstek het moment om – als dat nodig is – een Oxaalzuur winterbehandeling uit te voeren.

De uitgebreide brochure is te vinden op <http://edepot.wur.nl/292797>. Hier wordt de verhouding water / oxaalzuur / suiker gegeven die nodig is voor 1, 5, 10 of 20 volken (pagina 45 t/m 48).

LET OP AANGEMAAKT OXAALZUUR MET SUIKER SPOEDIG DAARNA GEBRUIKEN. (Niet langer dan 3 à 4

weken bewaren).

Er is ook de nodige info te vinden op de NBV Blog van Ben Som de Cerff:

<https://www.bijenhouders.nl/blog/categorie/varroas-bestrijding>

Een filmpje over het zelf maken van Winteroxaalzuur en het daadwerkelijk druppelen staat hier ook bij:

<https://www.bijenhouders.nl/blog/oxaal-klaar-maken-en-druppelen>

Een injectie doseerspuit kun je kopen bij de apotheek, de huishoud handschoenen bij de supermarkt en de veiligheidsbril bij de bouwmarkten.

Gebruik het aangemaakte oxaalzuur voor het eind van het jaar. De werkzame stof neemt langzamerhand af.

Niet meer gebruiken 5 weken na aanmaakdatum.

Zorg er wel voor dat als je gaat druppelen / spuiten, dat je de vloeistof weer opwarmt, zodat het handwarm is. Ik zelf maak gebruik van een oude thermosfles die ik speciaal daarvoor heb gekocht in een kringloop winkel.

Als je niet zelf oxaalzuurmengsel wilt samenstellen, kun je het bij mij bestellen. Doe dit dan **vóór 13 december** dan kan dit worden geleverd op de avond van het Imkercafé, of de dag erna. Je krijgt het kant en klaar om te druppelen in een potje. Geef bij je bestelling op voor hoeveel volken je wilt bestellen. Minimaal aantal volken = 3.

Je kunt bestellen voor 3, 5, 10, 15 of 20 volken.

De prijs daarvoor is € 0,85 voor 3; € 1,20 voor 5; € 1,80 voor 10; € 2,35 voor 15 en € 3,00 voor 20 volken.

Bestellen kan via fonte057@planet.nl. Geef bij je bestelling je naam op en de hoeveelheid die je bestelt, voor 3, 5 of 10 enz volken.

Impressie Studiedag NBV te Breda (WB)

Op 10 november jl. was er de studiedag van het NBV in Breda. Een leerzame dag met interessante onderwerpen.

's Morgens was er een lezing van Pieter van Breugel.

Naast zijn bijen houdt hij zich ook bezig met het bestuderen van de solitaire bijen, die hij ook nestgelegenheid aanbiedt. Aan de hand van unieke opnames toverde hij ons een wonderlijke insectenwereld voor waardoor je je eigen omgeving anders gaat bekijken en zelf gaat proberen om de verschillende bijensoorten op te sporen. Er zijn honderden soorten solitaire bijen die alle op een eigen manier proberen te overleven. Er staan al veel soorten op de rode lijst. Het verschil tussen een mannetje en een vrouwtje is bij de honingbij goed te zien, maar bij de solitaire bijen kun je dat alleen maar zien aan de lengte van de voelsprieten en het aantal segmenten daarvan, goed kijken dus.

Hierna ging Ben Som de Cerff in op het thema: "het plaatsen van bijenkasten in de openbare ruimte" als het gaat over "last krijgen met de burens". Hij is bekend van het [Bijenblog van de NBV](#) en hij ging ook in op de verschillende typen bijenkasten en de voor en nadelen hiervan.

Vooraf kon je bijenproducten inleveren om bij het Bijkersgilde te laten keuren. Je kon de keurmeesters bezig zien, waaronder Rob Vroom, die enthousiast de inzendingen aan een grondig onderzoek onderworpen. Om een certificaat of diploma te krijgen moet de honing aan hoge eisen voldoen. Voor elke soort honing gelden weer andere regels. Helle scoorde met 9,2 hoog en heeft dus een diploma verdiend.

Als je kijkt op <http://www.bijkersgilde.nl/keuringen> kun je lezen wat het Bijkersgilde voor jou kan betekenen.

Imkers zijn ook veehouders dus wij vallen ook onder de warenwet als wij onze honing verkopen. Het is best interessant om eens te lezen waar we dan aan moeten voldoen bij de verwerking van de honing. Kijk op <https://www.nvwa.nl/over-de-nvwa>

De lunchpauze was zoals altijd goed geregeld met ruim voldoende koek en zopie om de inwendige mens te versterken. Na de pauze waren er vijf workshops waaruit je er twee kon kiezen.

- A. "Monitoren van bijen", ging over het beheer van begraafplaatsen v.w.b. de biodiversiteit daarop. Hoe organiseer je zoiets en wat zijn de resultaten. Er zijn volgens de imker die dit doet, altijd mensen die vinden dat het maar een rommeltje wordt.
- B. "Voedselbos", ben ik niet geweest.
- C. "Diagnoses bijengezondheid", niet geweest.
- D. "Imkers helpen in de 3^e wereld." Ging over het werken met bijen met zeer beperkte middelen.

Het werk van PUM werd naar voren gebracht, kijk op <https://www.pum.nl/nl/over-ons>

- E. "Educatie rond bijenhôtels", niet geweest. In de hal zat korfvlechter Huub Weterings. Een levenslange ervaring en uitzonderlijke kennis maken het bijzonder om naar Huub te luisteren en hem bezig te zien. Deze jaarlijkse studiedag is zeker nuttig om te bezoeken, contacten te leggen en ervaringen uit te wisselen. We waren met 5 mensen op de studiedag t.w. Wim, Nitz, Rudolf, Helle en tenslotte Rob als keurmeester.

TOT ZOVER HET VERSLAG VAN WIM.

=====

Ik (RFH) heb de presentatie BIJgewoond van Punt C **Diagnoses bijengezondheid**. Dit was een voordracht van het Bijengezondheidsteam Brabant. Zij lieten een Powerpoint presentatie zien. (DE Presentatie is te bekijken als je CONTROL/klikt op die hierna volgende [LINK](#), scroll naar beneden en als laatste staat **STUDIEDAG BREDA 10 NOVEMBER 2018**), klik vervolgens op POWER POINT en de presentatie wordt gedownload. De inhoud geeft info over hoe dit team werkt, hoe je ze kunt bereiken, wanneer je ze wel en wanneer niet moet inschakelen. Niet bij spuutschade, niet bij Amerikaans Vuilbroed en niet bij een verhongerd volk. In alle andere gevallen wel. Er zitten foto's in de presentatie die een beeld geven van die drie vormen van dode volken.

Vervolgens wordt de ondersteunende procedure geschetst + hoe je een bijenmonster maakt.

Of hoe je een broedmonster maakt en opstuurt. Nu niet echt nodig om te bestuderen. Wel handig om hiervan kennis te kunnen nemen en indien ondersteuning kunnen vragen.

Cursus Biologisch-dynamisch imkeren^(SR)

Biologisch Dynamisch imkeren door Jos Willemse op zaterdag 10 november jl.

De lezing is gebaseerd op de antroposofie van Rudolf Steiner. Vanuit deze leer worden bijen gezien in een groter, wereld omvattend systeem. Onze bijen leven al miljoenen jaren zonder problemen. Sinds wij er een productie middel van zijn gaan maken gaat het slecht met de bijen. Veel van wat wij nu doen heeft invloed over 100 jaar.

Als voorbeeld onze invloed op de bestrijding van varroa. Door chemicaliën te gebruiken is de Pseudo schorpioen verdwenen. Dit is de natuurlijke vijand van varroa. Bijen bouwen in de natuur doorgaans hun ramen op een

afstand van 35mm. Dit verhoogt de warmte waardoor varroa minder kans heeft. Zo is hagelshot bedoeld om het broed goed te kunnen verwarmen.

Omdat in de antroposofie bijen als een super (zelfs heilig) mechanisme wordt gezien, heeft het maken van een kunstzwerm grote gevolgen. Waarom kun je immers een kunstzwerm niet naast elkaar zetten maar een natuurlijke zwerm wél? In deze leer is een natuur-zwerm een losgescheurd deel van het moeder volk.

De huidige bijenteelt is een controle systeem of te wel probleem oplossend. Terwijl de BD imkerij meer systeem gericht is. Men vraagt zich af wat het bijen volk nodig heeft om te kunnen bijdragen aan het groter geheel wat onze aarde omvat.

Terug komend op de invloed over 100 jaar is het dus van belang om te leren aanvoelen wat het volk nodig heeft. Om te werken met aandacht en niet nog even snel wat doen.

Liefst met gebruik van de zaaikalender van Matthias Thun.

Maar ook door een betere samenwerking onderling. Doordat de ene imker veel darrenraat weg snijdt heeft een andere imker veel meer darren in zijn volk.

Enige interessante linkjes, boeken, websites:

- [Torben Schiffer is bezig met het kweken van Pseudo Schorpioenen](#),
- [Learningfromthebees.org](#)
- [Dichterbij de bij van Alma Huiskens, een boek](#)
- [Honingbijen van Jurgen Tautz](#)
- Biologisch-dynamische imkers www.bdimkers.nl
- [Queen of the sun](#).

Kortom een uitermate interessant onderwerp om het nog eens over te hebben tijdens het imkercafé.

Sonja Rodoe

Basiscursus 2019 ^(RV)

Zoals u in het bovenstaande stuk van de voorzitter heeft kunnen lezen, wordt er volgend jaar na lange tijd weer een basiscursus bijhouden door onze vereniging georganiseerd. We zijn zeer verheugd dat de eigenaar van Zorgboerderij "De Stelle" deze locatie beschikbaar heeft gesteld. Zowel de theorie- als de praktijklessen zullen hier gegeven worden.

Voor de praktijklessen zoeken we nog een ervaren imker, die de cursusleider tijdens de praktijklessen wil ondersteunen. Mocht u interesse hebben neemt u dan contact op met de cursusleider Rob Vroom.

Oplossing Quizvraag ^(AV)

Antwoord Quizvraag:

C – Een bijenvolk haalt gemiddeld 40kg stuifmeel per jaar.

Kopij, vraag en aanbod graag inleveren bij de redactie rudolf.m.fontein@planet.nl (klik op de link terwijl je de CONTROLknop ingedrukt houdt)

Tot zover deze berichtgeving. Met bijdragen van Wim Bil (WB), Anita Verhey (AV), Sonja Rodoe (SR)

Met BIJ-zondere groet,

Rob Vroom (RV), Helle van der Roest (HFR) & Rudolf Fontein-Hubregtse (RFH).